

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

ZOHAR READINGS FOR BEGINNERS - 14100

Last update 12-08-2019

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Jewish Thought

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. Shifra Asulin

Coordinator Email: shifra.asulin@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: by appointment

Teaching Staff:

Dr. Shifra Asulin

Course/Module description:

Introductory course to Zoharic literature - its language, symbols and ideas. The Zohar is the most important Kabbalistic book in medieval period.

During the course we will learn the zohar's Theosophical, Mystic and Symbolic world, scrutinize its different literary layers and meet the Kabbalistic circles from which it emerged. We will understand its impact on the development of his generation and later generations and will meet the research discussion about the Zoharic literature.

Course/Module aims:

The main aim of the course is to introduce the conceptual and mythical world of the Zohar, his special Aramaic language and his unique symbolic thought, and provide student ability to understand the Zoharic literature and tools for reading texts associated with it.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

On successful completion of this module students should be able to demonstrate basic skills of reading a Zoharic text, and to understand its contents and theosophy, to analyze the text's literary aspects and to identify its symbols and myths.

The students will be able to demonstrate an introductory understanding of important issues and debates arising in the academic study of Zoharic literature, and an introductory knowledge and understanding of the main themes of Zoharic literature.

The students will be able to demonstrate skills in writing, critical thinking, argument, reflection, oral communication and ability to work independently and in groups

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction: The class will combine frontal teaching and learning in society.

Course/Module Content:

The study will include reading in zohaic texts which represent different layers of the zoharic literature, and its various faces in terms of literary and theosophical aspects. Through the reading we will scrutinize major themes in the Zohar's world and research.

Required Reading:

מקורות:

תנ"ך שלם.

ס' הזוהר, מהד' מרגליות, כרכים א-ג.

ס' זוהר חדש, מהד' מרגליות.

הזוהר של גרשום שלום (ספר הזוהר עם הערות ג' שלום), ירושלים, תשנ"ב

ספרות עזר:

מילונים:

1. M. Jastrow, A Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli etc. PJ 5205 J3

2. M. Sokoloff, A Dictionary of Jewish Palestinian Aramaic etc. PJ 5255 S65

3. M. Sokoloff, A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic, PJ 5305 S65

4. מ"צ קדרי, דקדוק הלשון הארמית של הזוהר.

5. י' ליבס, פרקים במילון ספר הזוהר, עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית תשל"ז [באתר].

תרגומים ופירושים:

1. ספר זוהר מפוסק ומתורגם בלשון הקודש, ירושלים תשנ"ח, מהדורת יהודה אדרי, הוצאת יריד הספרים.

2. ס' הזוהר עם פירוש אור יקר לר' משה קורדובירו.

3. אבן לביא שמעון, כתם פז, הוצאת אהבת שלום, ירושלים תשמ"א.

4. זוהר עם פרוש הסולם, י"ל אשלג, ירושלים תשל"ה.

5. י"א בר לב, ספר הזוהר עם ביאור ידיד נפש, פתח תקווה תשנ"ב-תשנ"ט.

6. ד' פריש, מתוק מדבש: והוא פירוש הזוהר בדרך קל וקצר, ירושלים תשמ"ו - תש"ן.

7. D. Matt, The Zohar, Pritzker edition: Translation and Commentary, 1-4, Stanford University Press: Stanford, 2004-2010

8. Le Zohar (intraduction: C. Mopsik)

מחקרים (חובה):

1. תשבי י', משנת הזוהר, (כרך א' בשיתוף פ' לחובר), מוסד ביאליק ירושלים, תשל"ה. 525 BM

ז"ק-ה"צ י'עמ - האצילות ועולם סוף-אין; 67-110 י'עמ; 17-44 י'עמ - מבוא: ראשון כרך A52T55
ספירות -עמ' קל"א-קס"א; שכינה - עמ' רי"ט-רל"א; שפע והנהגה -עמ' רס"ה-ר"ע; כוחות הטומאה -
עמ' רפ"ה-ש"ז; פעולות סטרא-אחרא - עמ' שמ"א-שמ"ג; מעשה בראשית - עמ' שפא - שצ; כך שני:
נפש רוח ונשמה - עמ' ג"ל"א; גוף ונשמה - עמ' ס"ט-צ"ג; תורה-עמ' שס"ג-שצ"ח.

2. ליבס י', 'הזוהר כרנסאנס', בתוך דעת 46, חורף תשס"א, עמ' 11-5.

3. ליבס י', 'כיצד התחבר ספר הזוהר', בתוך: ספר הזוהר ודורו, דברי הכנס הבין לאומי השלישי

לתולדות המיסטיקה היהודית, עורך יוסף דן, (מחקרי ירושלים במחשבת ישראל כרך ח', תשמ"ט), עמ'

7-1. המאמרים של פרופ' יהודה ליבס פורסמו לקריאה באתר האינטרנט:

pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/

4. הוס ב', הופעתו של ספר הזוהר, תרביץ ע' ג'ד' (ניסן-אלול תשס"א), עמ' 507-542.
5. אברמס ד', "ספר", "זוהר" ו"ספר הזוהר", קבלה י"ב (תשס"ד), עמ' 201232.
6. Meroz, Ronit. 'Der Aufbau des Buches Sohar', *Pardes* 11, 2005, Potsdam, pp. 16 - 36. לרשות הסטודנטים יועמד תרגום מגרמנית תחת הכותר: מרוז ר', מבנהו הקדום של ספר הזוהר.
7. הלנר-אשד מ', 'ונהר יוצא מעדן': על שפת החוויה המיסטית בזוהר, עם-עובד - עלמא, 2005.
8. ג. שלום, פרקי יסוד בהבנת הקבלה וסמליה, ירושלים תשמ"א, פרקים נבחרים.
9. Sholem G. Major Trends in Jewish Mysticism, Schocken, New-York 1961, pp. 156-239 (Fifth and Sixth Lectures)

Additional Reading Material:

חומר לקריאה נוספת:

ביבליוגרפיה מורחבת - זכות:

10. אידל מ', קבלה - היבטים חדשים, שוקן-תל אביב, 1993, עמ' 245-213.
11. אידל מ', שלמויות בולעות, קבלה ופרשנות, ישראל 2012.
12. אידל מ', שלשלאות קסומות, טכניקות וריטואלים במיסטיקה היהודית, ירושלים תשע"ו.
13. אלקיים א', 'כשושנה בין החוחים': סוד השושנה כתמונת כל התמונות במדרשי הזוהר, בתוך: קבלה, מיסטיקה ופואטיקה, המסע אל קץ החיזיון, עורכים: א' אלקיים, ש' מועלם, ירושלים תשע"ו, עמ' 121 - 241.
14. אסולין ש', 'המדרש הנעלם לבראשית בין עברית לארמית', בתוך: וזאת ליהודה, קובץ מאמרים המוקדש לחברנו, פרופ' יהודה ליבס לרגל יום הולדתו השישים וחמישה, בעריכת י. גארב, ר. מרוז ומ. ניהוף, ירושלים 2012, עמ' 222-253.
15. בן הראש י', סבא וינוקא, האל הבן והמשיח בסיפורי הזוהר, ירושלים תשעט, פרק שני.
16. בר אשר א', מסעות הנפש, גן עדן במחשבה ובדמיון בספרות הקבלה בימי הביניים, ירושלים תשע"ט, פרק שלישי ורביעי.
17. גארב י', הופעותיו של הכוח במיסטיקה היהודית מספרות חז"ל עד קבלת צפת, ירושלים תשס"ה, עמ' 141-122.
18. א' גוטליב, מאמרי ה'מתניתין' וה'תוספתא' שבזוהר, בתוך א' גוטליב, מחקרים בספרות הקבלה עמ' 163 - 214.
19. דן י', תולדות תורת הסוד העברית, ימי הביניים, כרך יא, ספר הזוהר, ירושלים תשע"ו.
20. הוס ב', כזוהר הרקיע: פרקים בתולדות התקבלות הזוהר ובהבניית ערכו הסמלי, ירושלים תשס"ח.
21. הלנר אשד מ', מבקשי הפנים, מסודות האדרא רבא שבספר הזוהר, ישראל תשע"ז.
22. ישראלי ע', פתחי היכל, עיוני אגדה ומדרש בספר הזוהר, ירושלים תשע"ג.
23. ליבס י', 'זוהר וארוס', אלפיים 9, תשנ"ד, עמ' 67-86.
24. ליבס י', 'הזוהר והתיקונים מרנסנס למהפכה', תעודה כא-כב, מחקרים חדשים בספרות הזוהר, קובץ מחקרים של בית-הספר למדעי היהדות, (עורכת רונית מרוז) אוניברסיטת תל-אביב תשס"ז, עמ' 251 301.
25. ליבס י', 'המשיח של הזוהר - לדמותו המשיחית של ר' שמעון בר יוחאי', בתוך: ש' ראם (עורך), הרעיון המשיחי בישראל: יום עיון לרגל מלאת שמונים שנה לגרשם שלום, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, ירושלים תשמ"ב.
26. י' ליבס, 'Dei Natura de' - על המיתוס היהודי וגלגולו', משואות: מחקרים בספרות הקבלה ובמחשבת ישראל מוקדשים לזכרו של פרופ' אפרים גוטליב ז"ל, בעריכת מ' אורון וע' גולדרייך, ירושלים

-
- תשנ"ד, עמ' 243-295.
27. י' ליבס, "מרעיש הארץ: יחידותו של רשב"י", בתוך: פדיה חביבה ומאיר אפרים (עורכים), יהדות: סוגיות, קטעים, פנים, זהויות, באר שבע, תשס"ז, עמ' 117-157. 28. י' ליבס, בן הראש י', הלנר אשד מ' (עורכים), הסיפור הזוהרי, ירושלים תשעז, כרכים א-ב.
29. מרוז ר' (עורכת) חידושי זוהר: מחקרים חדשים בספרות הזוהר, תעודה: קובץ מחקרים, כא-כב, אוניברסיטת תל אביב תשס"ז.
30. מרוז ר', "חניכתו של ר' חייא: שתי גרסאות של סיפור מן הזוהר", מעשה סיפור ג, עמ' 113 - 161.
31. מרוז ר', הביוגרפיה הרוחנית של ר' שמעון בר יוחאי, דיון ביסודותיו הטקסטואליים של הזוהר, ירושלים תשע"ח. 32. ח. פדיה, המראה והדבור, עיון בטבע החוויה הדתית במסורתיו היהודי, לוס אנג'לס 2000, עמ' 5-29.
33. פדיה ח', במעה הסוד של הזוהר: נעל, נעילה, והנעלים - סיפורו של הבל, בתוך: בתוך: קבלה, מיסטיקה ופואטיקה, המסע אל קץ החיזיון, עורכים: א' אלקיים, ש' מועלם, ירושלים תשע"ו, עמ' 61 - 120.
34. קרא איונוב ר', קדשות וקדושות, אמהות המשיח במיתוס היהודי, תל אביב 2014. 35. רואי ב', אהבת השכינה, מיסטיקה ופואטיקה בתיקוני הזוהר, ישראל תשעז.
36. Abrams, *Kabbalistic Manuscripts and Textual Theory: Methodologies of of Textual Scholarship and Editorial Practice in the Study of Jewish*, Jerusalem - Los Angeles, 2010, pp. 224-428
37. Fishbane E., *The Art of Mystical Narrative, A Poetics of the Zohar*, Oxford University Press, 2018.
38. Giller P. *Reading the Zohar: The Sacred text of the Kabbalah*, Oxford 2001
39. Green A. *A Guide to the Zohar*, Stanford University Press, 2004
40. Mopsik Charles , *Sex of the Soul: The Vicissitudes of Sexual Difference in Kabbalah*, Cherub Press, 2005,
41. Sholem G. *Major Trends in Jewish Mysticism*, Schocken, New-York 1961, pp. 156-239 (Fifth and Sixth Lectures)
42. Wolfson E. *Luminal Darkness: Imaginal Gleanings from Zoharic Literature*, Oxford 2007
43. Wolfson, E. *Through a Speculum that Shines: Vision and Imagination in Medieval Jewish Mysticism* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1994).

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 70 %
Presentation 0 %
Participation in Tutorials 0 %
Project work 0 %
Assignments 30 %
Reports 0 %
Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: